

សៀវភៅណែនាំអំពីអប្បពាណ

Primate Field Guide

រញ្ជី ▪ ស្វា ▪ ស្វាក្រវាត់ និង ស្វាព្រាម ▪ ទោច

ប្រទេសកម្ពុជា

CAMBODIA

Citation: Baker, L. R., Geissmann, T., Nadler, T., Long, B., and Walston, J. (2002). *Cambodia: Primate field guide*, Fauna & Flora Cambodia. Phnom Penh, Cambodia. 8 pp. (English and Khmer text),

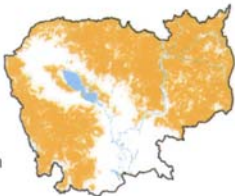
អំពីសៀវភៅណែនាំនេះ **About this guide**

ឯកសារនេះគឺជា ការសង្ខេបដ៏ខ្លីមួយនៃពួកសត្វពានរនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ភាគច្រើននៃសត្វពានរនៅកម្ពុជា គឺស្ថិតនៅក្រោមការគំរាមកំហែង ដោយសារតែសំពាធនៃការបរបាញ់ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសត្វពានរ និងការបំផ្លិចបំផ្លាញ ជីវកម្មសត្វ។ សកម្មភាពដូចខាងលើនេះ គឺជាសកម្មភាពខុសច្បាប់។ សត្វពានរទាំងឡាយត្រូវបានការពារដោយច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជា-ដែលមានន័យថាសត្វពានរទាំងនោះពុំត្រូវអាចនរណាម្នាក់បរបាញ់ ចាប់យកមកលក់ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬរក្សាទុកធ្វើជាសត្វចិញ្ចឹមបានឡើយ។ សត្វពានរជាច្រើន ដូចជាស្លាត្រាត់ និងស្លាព្រាម (langurs) និង សត្វស្វា (macaques) រស់នៅជាក្រុមធំៗ នៅក្នុងព្រៃ។ ក្រុមទាំងនោះតែងតែមានសត្វឈ្មោល ពេញវ័យមួយ ឬ ញីពេញវ័យមួយ ក្រុមខ្លះមានញីច្រើន ខ្លះមានសត្វ ជំទង់ និងកូនតូចៗ ជាច្រើន។ កូនស្លាព្រាម កើតមកមានពណ៌លឿងស្រាល និងមានការបំបែបរូបនៃពណ៌ទៅដូចជា ពណ៌សត្វពេញវ័យ នៅក្នុងពេលមួយឆ្នាំដំបូង។ ចំណែកឯ សត្វទោច តែងតែប្រទះឃើញនៅជាគ្រួសារដែលមានញីមួយ និងឈ្មោលមួយ ក្នុងនោះក៏មានកូនវាផងដែរ។ ភាពផ្ទុយទៅនឹងសត្វពានរ ផ្សេងៗទៀត សត្វញីចេញធ្វើសកម្មភាព នៅពេលយប់ ហើយជាញឹកញយនៅតែឯង នៅពេលស្វែងរកចំណីអាហារ។

This field guide is a quick-reference overview of the primates of Cambodia. Most primates in Cambodia are threatened due to hunting pressure, the trade in wildlife, and degradation of their forest habitat. All primates are fully protected by Cambodian law – meaning no primate can be hunted, sold, traded, or kept as a pet. Such activity is illegal. Many primates, such as langurs and macaques, live in relatively large groups in the wild. These groups usually consist of one adult male or a few adult males, several adult females, juveniles, and infants. Gibbons are usually found in small, monogamous family units consisting of one adult male, one adult female, and their offspring. In contrast to the other primates, lorises are active only at night and are often solitary when foraging for food.

ផ្ទៃពណ៌លឿងនេះបង្ហាញពី របាយ នៃប្រភេទសត្វទាំងនោះនៅ ប្រទេសកម្ពុជា។ តេត្រូវការ មិន្នន័យផ្សេងៗ ជាច្រើន ទៀតដើម្បីបញ្ជាក់ អំពីរបាយ សត្វទាំងនេះ។

The yellow colour shows the likely distribution of the species in Cambodia. More data is needed to confirm precise distribution.

REFERENCES

Eudey, A.A. 1987. *IUCN/SSC Primate Specialist Group Action Plan for Asian Primate Conservation 1987-1991*. IUCN, Gland.
Groves, C. 2001. *Primate Taxonomy*. Smithsonian Institution Press, Washington, D.C.
Long, B. and Swan, S.R. 2000. *Cambodian Primates: Surveys in the Cardamom Mountains and Northeast Monduliri Province*. Fauna & Flora International, Hanoi.
Roos, C. and Geissmann, T. 2001. Molecular phylogeny of the major hylobatid divisions. *Molecular Phylogenetics and Evolution*. Vol. 19 (3): 486-494.
Roos, C. and Nadler, T. 2001. Molecular evolution of the douc langurs. *Der Zoologische Garten, N.F.* 71 (1): 1-6.
Rowe, N. 1996. *The Pictorial Guide to the Living Primates*. Pogonias Press, New York.

Project manager: Lynne Baker, Graphic designer: Arif Hasyim, Scientific advisors: Thomas Geissmann, Tilo Nadler, Barney Long, Joe Walston
Cover photos: T. Nadler (5), N. Rowe (2), L. Baker (1), F. Momberg (1)

ល្វី Lorises

សត្វល្វី ជាសត្វតូច ជាសត្វដែលធ្វើចលនាឃើញ
ស៊ីសត្វល្អិតជាអាហារចម្បង និង ផ្លែឈើ ។ ពួកវាជា
សត្វរស់នៅលើដើមឈើ ហើយកម្រមកដីខ្លាំងណាស់ ។
សត្វល្វីមានសកម្មភាពនៅពេលយប់ ហើយដេកមូលមុខ
ដូចជាបាល់ នៅពេលថ្ងៃ ។ បើមើលមួយភ្លែត
វាប្រហែលជាសត្វគ្មានកន្ទុយ តែការពិតវាមានកន្ទុយខ្លីណាស់ ។

Lorises are small, slow-moving primates that feed on mainly insects and fruit. They are tree-dwellers and rarely come down to the ground. Lorises are active at night and sleep rolled up in a tight ball during the day. At first glance, they might appear to be tail-less, but they actually have very short tails.

ល្វីដង្កូវ

Nycticebus bengalensis

ចំណុចពិសេស : ក្បាល និងដងខ្លួនមានប្រវែងពី
២៦៥-៣៨០ម.ម ។ មានរោមក្រសែតពណ៌ប្រផេះស្រាល
ឆ្អឹងខ្លួនពណ៌ក្រហម ។

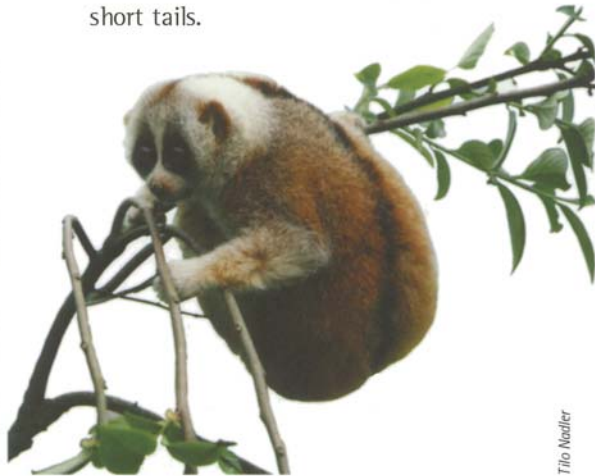
បញ្ជីក្រហម IUCN: ពុំទាន់មានទិន្នន័យគ្រប់គ្រាន់

Northern slow loris

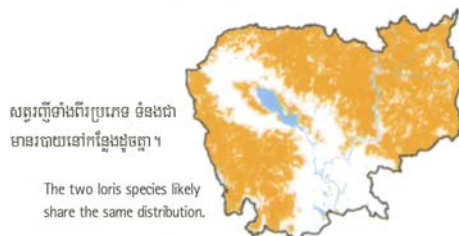
Nycticebus bengalensis

Key features: Head & body length = 265-380mm.
Thick, grey-white hair. Dark dorsal stripe.

IUCN Red List: DATA DEFICIENT

Tilo Nadler

សត្វល្វីទាំងពីរប្រភេទ ចំណងជារួម
មានរបាយនៅកន្លែងដូចគ្នា ។

The two loris species likely share the same distribution.

Tilo Nadler

ល្វីម្តីង

Nycticebus pygmaeus

ចំណុចពិសេស : ក្បាល និងដងខ្លួនប្រវែង ២១០-២៩០ម. ម ។
រោមពណ៌ក្រហមត្នោតភ្លឺ ជាញឹកញយមានលាយ
ពណ៌ប្រាក់ពេញលើខ្នង ។ មានឆ្អឹងខ្លួនខ្មៅព្រាស់ ។ ឆ្អឹងខ្លួន
និងកាន់តែព្រាស់ទៅៗ នៅពេលវាមានតែចំពេញវ័យ ។
ល្វីភ្លើង នៅតូចពុំមាន ឆ្អឹងខ្លួនទេ ។

បញ្ជីក្រហម IUCN: ងាយរងគ្រោះ

Pygmy loris

Nycticebus pygmaeus

Key features: Head & body length = 210-290mm.
Fine, brown-orange hair, often with silver "frosting"
on the back. Faint or dark dorsal stripe. This stripe
can be very faint in adults during certain seasons.
Young Pygmy lorises have no dorsal stripe.

IUCN Red List: VULNERABLE

ស្វា Macaques

សត្វស្វានេះ ជាទូទៅមានច្រើនណាស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។
សត្វនេះមាន ៣ ប្រភេទដែលមាននៅក្នុង ប្រទេសយើង។
ជាសត្វដែលធ្វើសកម្មភាពនៅពេលថ្ងៃ។
វាចំណាយពេលដ៏ច្រើននៅលើដើមឈើ និងលើដី។
កន្ទុយស្វានេះ មានខ្លី ឬវែង។ ពួកវា ស៊ីចំណីច្រើនប្រភេទ
ដូចជា ផ្លែឈើ គ្រាប់(ផ្លែឈើ) គ្រាប់ធញ្ញជាតិ
សំបកឈើ ស្លឹកឈើ និងសត្វល្អិត។

Macaques are the most common and widespread primates in Cambodia. There are three macaque species that occur in the country. Macaques are active during the day. They spend time both in the trees and on the ground. Macaques' tails range from very short to very long. These monkeys feed on a wide of variety of foods, such as fruits, nuts, seeds, bark, leaves, and insects.

ស្វាអៀន

Macaca arctoides

ចំណុចពិសេស : កន្ទុយប្រវែង ៤-៦៩ ម.ម។
រោមពណ៌ប្រផេះចាស់។ មុខក្រហមក្រហម។
កូនស្វានេះកើតមកមានពណ៌ស។

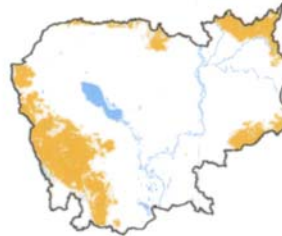
បញ្ជីក្រហម IUCN: ងាយរងគ្រោះ

Stump-tailed macaque

Macaca arctoides

Key features: Tail length = 4-69mm. Dark brown hair. Red-black face. Infants are born white.

IUCN Red List: VULNERABLE

Noel Rowe

Tilo Nadler

Tilo Nadler

ស្វាព្រាស*Macaca leonina*

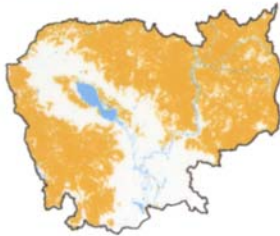
ចំណុចពិសេស : កន្ទុយមានប្រវែង ១៣០-២៥៣ ម.ម។
 កន្ទុយតូចស្រាវ មានរោមតិចៗ ឬក៏គ្មានរោម។
 មានរោមបន្តិចជា មួកកាតិប នៅលើក្បាល។
 មានស្បែកនៅជុំវិញភ្នែក។ រោមពណ៌ប្រផេះផ្កាត។

ចម្លើយក្រហម IUCN: ងាយរងគ្រោះ

Northern pig-tailed macaque*Macaca leonina*

Key features: Tail length = 130-253mm. Tail is slender with little or no hair. Dark, flat patch on top of head. Often has white skin above the eyes. Olive-brown hair.

IUCN Red List: VULNERABLE

Noel Rowe

ស្វាត្មាម*Macaca fascicularis*

ចំណុចពិសេស : កន្ទុយមានប្រវែង
 ៤០០-៦៥៥ ម.ម ។ រោមអាចពណ៌ប្រផេះ
 ទៅក្រហមច្រើនៗ។ ពណ៌ភ្លឺនៅផ្នែកខាង
 ក្រោមដងខ្នង។ មានពុកមាត់ ពុកចង្កា ឬមានរោម
 ជុំវិញមុខ។ កូនស្វាត្មាមកើតមកមានពណ៌ខ្មៅ។

ចម្លើយក្រហម IUCN: គ្រោះថ្នាក់តិចតួច

Long-tailed macaque*Macaca fascicularis*

Key features: Tail length = 400-655mm.
 Hair can be grey to reddish brown. Light-
 coloured underparts. Whiskers, moustache,
 or beard on face. Infants are born black.

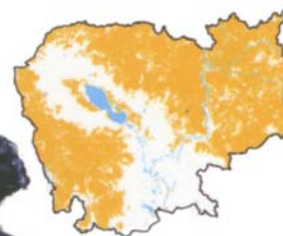
IUCN Red List: LOWER RISK

Noel Rowe

Lynne Baker

ស្វាភ្លាវាត់ និង ស្វាព្រាម Langurs

ស្វាទាំងពីរប្រភេទនេះស្ថិតនៅជាអាហារ អាចរកឃើញនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដូចជា សត្វស្វាព្រាម និង ស្វាភ្លាវាត់ (ជើងពណ៌ខ្មៅ) ។ វាធ្វើសកម្មភាពនៅពេលថ្ងៃ ជាសត្វស្លឹកឈើយ៉ាងច្រើន និងអាចមានជម្ងឺបើវាស៊ី អ្វីផ្សេង ពីនេះ ដូចជាផ្លែឈើអ្វីមួយ ។ សត្វនេះមានកន្ទុយវែង រស់នៅលើដើមឈើ ។ វាក៏ប្រមូលដំណាល ។ កូនស្វាព្រាមតូចៗ កើត មកមានពណ៌លឿងចាស់ និង ផ្លាស់ពណ៌នោះទៅដូចស្វាធំនៅពេលវាមានអាយុមួយឆ្នាំ ស្វាភ្លាវាត់ រកឃើញ មាននៅ តែកណ្តុចិន (ប្រទេស វៀតណាម ឡាវ និងកម្ពុជា) ជាសត្វមានដោយកម្រ និងប្រឈមមុខនឹងភាព ផុតពូជនៅក្នុងព្រៃ ។

Two species of leaf-eating monkey have been confirmed in Cambodia: the Silvered langur and the Black-shanked douc langur. Active during the day, langurs eat predominantly leaves and can become very ill if they ingest other types of food, such as certain types of fruit. Langurs have long tails and are tree-dwellers. They rarely come down to the ground. Silvered langur infants are born orange-yellow and gradually change to their adult colour during their first year of life. The douc langurs, which are found only in Indochina (Vietnam, Laos, and Cambodia), are very rare and are facing extinction in the wild.

Singapore Zoo

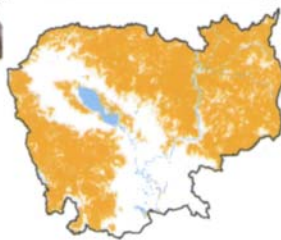
Tilo Nadler

Tilo Nadler

Tilo Nadler

ស្វាភ្លាវាត់

Trachypithecus germaini

ចំណុចពិសេស : មានរោមខ្មៅប្រផេះ ឬស្មើរខ្មៅ រោមបេះពណ៌ប្រាក់ ។ មុខពណ៌ប្រផេះចាស់ និងមានផ្កាស់ស រោមពណ៌ប្រាក់ ។ មានកំបោលឈើក្បាល ។ វាមានកន្ទុយវែង ។ កូនវាកើតមកពណ៌ទឹកក្រូចភ្លឺ ។

ចញ្ជីក្រហម IUCN: ពុំទាន់មានទិន្នន័យគ្រប់គ្រាន់

Silvered langur

Trachypithecus germaini

Key features: Brown-grey hair with silver tips. Dark grey face, with white cheek "whiskers." Crest on head. Long tail. Infants are bright orange.

IUCN Red List: DATA DEFICIENT

ស្វាព្រាម (ជើងពណ៌ខ្មៅ)

Pygathrix nigripes

ចំណុចពិសេស : ខ្នង និងដៃមានពណ៌ប្រផេះ ។ ប្រផេះលាយស នៅផ្នែកខាងក្រោមដងខ្នង ។ មានជើងពណ៌ខ្មៅ មុខពណ៌ខ្មៅ និង មានពណ៌ ពងមាន់នៅជុំវិញភ្នែក ។ លើថ្ពាល់មានពណ៌ខ្មៅ ។ មានកន្ទុយពណ៌សវែង ។

ចញ្ជីក្រហម IUCN: ទទួលបានការថ្កោលទោស

Black-shanked douc langur

Pygathrix nigripes

Key features: Grey back and arms. White-grey underparts. Black legs. Blue face with cream around the eyes. Forehead is black. Long white tail.

IUCN Red List: ENDANGERED

សង្ខារមាត់ (ដើមរួមនេះ)

Pygathrix cinerea

ចំណុចពិសេស : នៅលើខ្នង ដៃ និងជើងមានពណ៌ប្រផេះចាស់ ។
ផ្នែកខាងក្រោមដងខ្លួនមានពណ៌ ប្រផេះស្រាស់ ។ មុខមានពណ៌ពងមាន់
និងពណ៌សនៅជុំវិញមាត់ ។ ពួកមាត់ខ្លីៗពណ៌ស ថ្គាស់មានពណ៌ប្រផេះ ។
មានកន្ទុយសរវែង ។

បញ្ជីក្រហម IUCN: ពុំទាន់មានទិន្នន័យគ្រប់គ្រាន់

Grey-shanked douc langur

Pygathrix cinerea

Key features: Grey back, arms, and legs. White-grey underparts. Cream face with white around mouth. Short, white cheek "whiskers." Grey forehead. Long white tail.

IUCN Red List: DATA DEFICIENT

កំណត់សំគាល់៖ វត្តមាននៃប្រភេទសត្វទាំងពីរខាងលើនេះ ពុំទាន់បានគេបញ្ជាក់ថាមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅឡើយទេ។ ប្រសិនបើ មានតែមួយ ឬទាំងពីរប្រភេទ ពិតជាមានវត្តមានមែនទោះ ពួកវាជាប្រភេទដែលបានរកឃើញនៅ ភូមិភាគឥសាន្ត នៃប្រទេស។ គេត្រូវការទិន្នន័យបន្ថែមដើម្បីបញ្ជាក់អំពីវត្តមាន និងរយៈពេល ប្រភេទ សត្វទាំងនោះនៅប្រទេសកម្ពុជា។

Note: The presence of the above two species has not been confirmed in Cambodia. If one or both do occur, they would likely be found in the far northeast of the country. More data is needed to confirm the presence and distribution of these species in Cambodia.

ស្វាគ្រម (ដើមក្រហម)

Pygathrix nemaeus

ចំណុចពិសេស : ផ្នែកខ្លួន និងផ្នែកពោះមានពណ៌ប្រផេះ។ ពណ៌ខ្មៅជើងក្បាល និងពណ៌ក្រហមនៅសងខាងជើង។ កំពូលដៃមានពណ៌ស ។ មុខពណ៌ពងមាន ឆាយស នៅជុំវិញមាត់។ រោមពុកមានវែងៗ ពណ៌ស និង ពណ៌ប្រផេះមាត់ នៅជើងថ្ពាល់ ។ មានកន្ទួលវែង ពណ៌ស ។

ចង្កៀកមាម IUCN: មន្ទិលប្រែប្រួល

Red-shanked douc langur

Pygathrix nemaeus

Key features: Grey back and underparts. Black upper leg and red lower leg. White lower arms. Cream face with white around mouth. Long, white cheek "whiskers." Grey-black forehead. Long white tail.

IUCN Red List: **ENDANGERED**

មគ្គទេសក៍សំរាប់ដោះលែង ពានរំលោភបំពាន

អ្នកប៉ាគេសេ ខាងសត្វពោរអង្គុរជាតិជាច្រើននាក់ បានផ្ដល់អនុសាសន៍ថា ពោរ ទាំងឡាយ ដែលត្រូវបាន ចាប់ ឬ អ្នកអូសបានពី អ្នកប្រមាញ់ ឬក៏ ឆ្មាញ់ គឺត្រូវ តែត្រឡប់ទៅដល់ដី ទៅក្រុងក្រៅក្រិច ពី មាត់តែវីតែនី តែឬក៏ខាង ប្រសិនបើពួកគេអោយវាមានអាយុជីវិត។

ពោរ ដែលនៅក្នុងស្រុក វាអាចជាប់ជាមួយក្រុងទៅផង ពោរទាំងឡាយដែលត្រូវបានក្រែង ដោយសារ ៖ វាមានការប្រកាសឬប្រជែងខាង តំណីអាហារដែលជាហេតុនាំមកនូវមរោគ គឺផ្ដើមឡើង ក្នុងប្រព័ន្ធជាមួយពោរដែលនៅ តាំងនៅក្នុងតំណីនោះ។ សូម្បីតែពោរ ដែលនៅក្នុងអូសឆា វាមានសុខភាពឆ្ងាយពីអារម្មណ៍ដោយ ក៏ការប្រជែង ឬ ត្រូវបានចោល អស់ក្នុងដី។ ពោរដែលមានប្រីមីទីមីត្រូវបានដោះស្រាយផ្ទៀង។ ពោរដែលមាន អាយុតិចតួច ឬវាមានប្រី គួរតែត្រូវបានដោះស្រាយក្នុងក្រុង រហូតដល់តែវាមាន អាយុតិចតួច ឬក៏បានជាស្បើយ ត្រឹមត្រូវវាអាចនាំទៅក្រុងក្រៅដោយខ្លួនវាបាន ដូចជាការដោះស្រាយ។

បញ្ជីនាងក្រោមនេះគឺជា តំរូវការអប្បបរមា ដែលត្រូវតែអនុវត្តមុនពេលដោះលែងពាហៈ

- ១ សព្វដែលបាត់បង់ពីចំណា គួរតែត្រូវបានគេដោះលែងនៅតែប៉ុន្មានខែ។
- ២ ក្រសួងសព្វដែលមានអំបូរផ្សេងៗ វាភ័យខ្លាចការខឹងជាមួយគ្នា ហើយរួមគ្នាបន្តសុំឆ្លងដែរ។
- ៣ សព្វថ្ងៃនេះខ្លះត្រូវតែមានសភាពរឹងមាំ ហើយចាំបាច់ត្រូវតែមានសភាពរឹងមាំក្នុងគ្រប់គ្រាន់សំរាប់សំនេរ ក្នុងព្រៃដោយខ្លាភាព។

ប្រសិនបើមានភាពមិនឆ្លាស់លាស់រវាងការវាយតម្លៃហានិភ័យនេះទៅនឹង វិកលចិត្តប្រជាជនក្នុងតំបន់ គួរតែធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម។ IUCN/SSC ក្រុមអ្នកប្រកាសទេសចរណ៍ត្រូវតែធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម ពេលឮអ្នកប្រកាសទេសចរណ៍ កាន់តែច្រើនចូលមកកាន់តំបន់។ ការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម គួរតែធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម ពេលឮអ្នកប្រកាសទេសចរណ៍ កាន់តែច្រើនចូលមកកាន់តំបន់។ ការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម គួរតែធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យបន្ថែម ពេលឮអ្នកប្រកាសទេសចរណ៍ កាន់តែច្រើនចូលមកកាន់តំបន់។

(<http://primateireinto.150m.com>)

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង:

- ១ សូនសព្វថ្ងៃ កាមេរ៉ា នៅប្រទេសកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ: (៨៥៥) ០២៣ ២១៨ ៩៦៨ E-mail: wpo@forum.com.kh
- ២ សូនសព្វការងារដែលរងគ្រោះថ្នាក់នៅប្រទេសវៀតណាម
ទូរស័ព្ទលេខ: (៨៤) ៣០ ៨៨៨ ០០២ E-mail: uli@mail.hut.edu.vn

Guidelines for Releasing Confiscated Primates

International experts recommend that primates confiscated from hunters or traders be released back into the wild **ONLY** if key requirements have been met.

Confiscated primates can be dangerous to wild primate populations. Confiscated animals that do not originate from the area intended for release may compete for food sources, introduce diseases, or hybridise with resident primate populations. Even if confiscated primates appear healthy, caution should always be taken. Ill primates should never be released. Young primates or those that have been in captivity for a prolonged period likely do not have the necessary knowledge/instincts to survive in the wild and should not be released.

The below list is the minimum requirements that must be met before releasing any primate:

- 1) The animal originates from the area in which it will be released.
- 2) The animal has had no close contact to other animals or humans.
- 3) The animal is healthy and has the necessary knowledge/instincts to survive in the wild.

If there is any uncertainty regarding even one of the above points, the primate should not be released. The IUCN/SSC Re-introduction Specialist Group has published guidelines on the release of primates. These should be reviewed before any release is considered (<http://primatereintro.150m.com>).

For more information:

- 1) Phnom Tmao Rescue Centre, Cambodia
Phone: (855) 023 214 968, E-mail: wpo@forum.com.kh
- 2) Endangered Primate Rescue Centre, Vietnam
Phone: (84) 30 848 002, E-mail: uli@mail.hut.edu.vn

ខោច Gibbons

វាមានសកម្មភាពនៅពេលថ្ងៃ ខោចជាសត្វមានសំលេងគ្រលួចលូណាស់ ។ គេស្គាល់វាដោយសារការស្រែកយំ ដែលតែងតែកើតមាននៅពេលព្រឹក ។ ខោច មានដៃវែង និងធ្វើបំណាស់ទីបោះពួយនៅក្រោមមែកឈើ ។ វាអាចដើរដោយប្រើជើងពីរបានដែរ ។ ខោចពុំមានកន្ទុយនោះទេ ។ ពួកវាកម្រចុះមកដីណាស់ ហើយចូលចិត្តនៅលើដើមឈើជាង ។ ខោច ស៊ីអាហារ ជាចំបងគឺផ្លែឈើ ស្លឹក ផ្កា និងពន្លកក្រូចជាតិឬគ្រួយខ្លី ។

Active during the day, gibbons are very vocal apes. They are known for their “singing,” which usually occurs in the morning. Gibbons have very long arms and move by swinging under branches. They can also move bipedally. Gibbons do not have tails. They rarely come down to the ground and instead prefer life in the trees. Gibbons feed mainly on fruit, leaves, flowers, and shoots.

ខោចផ្កាស្បែកលឿង
Nomascus gabriellae

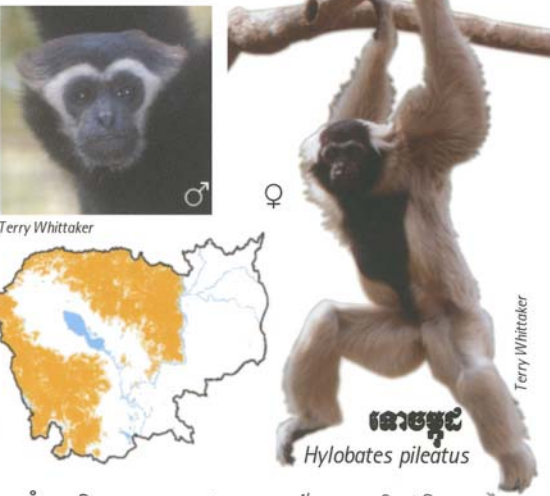
ចំណុចពិសេស : សត្វឈ្មោលធំមានពណ៌ខ្មៅ ហើយផ្កាស្បែកលឿង ។ ទាំងខោចប្រុស និងឈ្មោលដំបូងមើលទៅស្រដៀងនឹង ឈ្មោលធំ ។ ខោចប្រុសពេញវ័យ មានពណ៌លឿង និងលើក្បាលមានរោមបេះពណ៌ខ្មៅ និងរោមក្បាលនៅជុំវិញមុខ ។ កូនខោចនេះទាំងអស់ កើតមកមានពណ៌លឿង គ្មានកន្ទុយទេ មានដៃវែង ។

ចម្បង្ក្រចក IUCN: ងាយរងគ្រោះ

Yellow-checked crested gibbon
Nomascus gabriellae

Key features: Adult males are black with reddish-yellow cheeks. Both male and female juveniles look similar to adult males. Adult females are yellow with a black “cap” and light hair around the face (inset shows pelage of adult female). All infants are born yellow. No tail. Very long arms.

IUCN Red List: VULNERABLE

ចំណុចពិសេស : ខោចម្តងឈ្មោលពេញវ័យមានពណ៌ខ្មៅ និងម្រាមដៃប្រអប់ជើង ចិញ្ចើមស និងរោមរាង ពណ៌សតិចៗ ជុំវិញមុខ និងមានម្តងពណ៌ប្រផេះនៅលើត្រចៀកបន្តិច (រូបពីរផ្ទៃមុខ ដែលបង្ហាញពីសម្បុរនៃខោចម្តងឈ្មោលពេញវ័យ) ។ ខោចប្រុសពេញវ័យមានពណ៌ត្នោតស្រាលផ្កាស្បែកលឿង និងលើក្បាល ។ កូនខោចកើតមកមានពណ៌ត្នោតស្រាល ។ ខោចឈ្មោល និងកូនដំបូង មើលទៅស្រដៀងនឹងខោចប្រុសពេញវ័យ ដែលមានរោមពណ៌ត្នោត និងខ្មៅនៅផ្នែកពោះ ។ វាគ្មានកន្ទុយ មានដៃវែង ។

ចម្បង្ក្រចក IUCN: ងាយរងគ្រោះ

Pileated gibbon
Hylobates pileatus

Key features: Adult males are black with white fingers, toes, brows, and genital patch (inset shows pelage of adult male). Adult males also have a thin white border around the face and grey crown just above the ears. Adult females are pale grey-brown with black cheeks, “cap,” and chest. All infants are completely pale grey-brown. Both male and female juveniles look similar to adult females, with buff-coloured hair and a black ventral region, but juveniles have light cheeks. No tail. Very long arms.

IUCN Red List: VULNERABLE